

7. СПЪТНИКОВИ СИСТЕМИ

През 2004 г. продължи лицензирането на нови далекосъобщителни мрежи по индивидуална лицензия № 112 за осъществяване на далекосъобщения чрез обособена далекосъобщителна мрежа от неподвижната спътникова радиослужба. На „ТРАНСАТ“ АД бяха издадени още две лицензии за дейността по индивидуална лицензия № 112, а новолицензирани са „СИ АЙ ТИ ЕС“ АД и „ТРАНС ТЕЛЕКОМ“ ООД. Към края на годината търговска дейност са осъществявали девет от лицензираните оператори за тези далекосъобщителни дейности.

Вече утвърденият оператор „НЕТЕРА“ ЕООД продължи да извършва дейност и да предоставя далекосъобщителни услуги чрез лицензираната мрежа - излъчване на радио- и телевизионни програми .

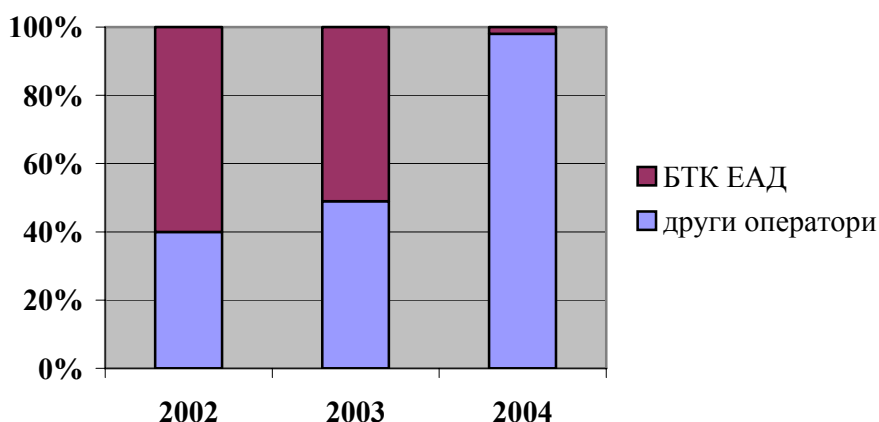
„БУЛСАТКОМ“ АД започна да предлага нова услуга - приемане на български телевизионни програми в дома посредством цифровата технология DVB от спътник „Hellas Sat 2“ с помощта на малка сателитна антена (60 см). Така и потребители в райони, отдалечени от централните с центрове с развити комуникации (малки селища, почивни станции, вили, мотели, бензиностанции и др.), могат да ползват новата услуга.

„ТЕЛЕПОРТ БЪЛГАРИЯ“ АД има две лицензии за изграждане, поддържане и използване на обществени VSAT мрежи, чрез които предоставя услугата пренос на данни. Операторът предоставя спътникови услуги чрез изградени VSAT мрежи – „Teleport II“ и „Teleport III“, състоящи се от общо пет неподвижни спътникови станции, свързани със спътник NSS 703 на спътниковата организация „New Skies Satellites“ и спътник „Eutelsat II-01“ на спътниковата организация „Eutelsat“.

ITV Partner е търговската марка, с която през месец март „ИНТЕРАКТИВНИ ТЕХНОЛОГИИ“ АД започна дейност по издадената през 2003 г. индивидуална лицензия за осъществяване на далекосъобщения чрез обособена далекосъобщителна мрежа от неподвижната спътникова радиослужба. През 2004 г. операторът се утвърди като лидер в този сегмент от далекосъобщителния пазар. Проектът се осъществява посредством нова, изградена специално за целта сателитна станция „Телепорт СОФИТ“, оборудвана за пренос и разпространение на цифров радио- и телевизионен сигнал. Основната, насочена към крайния потребител услуга, която фирмата предлага, е т. н. DHT („direct-to-home“). С помощта на малка 60-80 см сателитна антена и цифров приемник STB (set top box), всеки клиент може да приема български и чуждестранни телевизионни канали, като част от чуждестранните канали могат да бъдат субтитрирани или дублирани на български език. Интерактивните приложения, които са достъпни само на абонатите на ITV Partner, предоставят допълнителни възможности за игри, синоптична прогноза, информационни услуги и др. Излъчването на програмите и данните се извършва чрез спътника Eutelsat – W2, който покрива цяла Европа, като силата на сигнала достига 50 dbW. Разположението на спътника дава възможност с една антена и двоен конвертор да се приема и сигнала, идващ от съседния спътник HotBird, където са разположени над 250 некриптирани телевизионни канала и над 300 некриптирани радиостанции.

През 2004 г. „ТРАНСАТ“ АД получи индивидуална лицензия № 112. За последните две години компанията изгради и пусна в експлоатация съвременен телепорт в София и VSAT мрежи на фирми от областта на банковото дело, търговията с петролни продукти, структури на държавната администрация и др. Към момента „ТРАНСАТ“ АД осигурява свързаност на над 650 обекта, намиращи се на територията на 15 държави от Европа, Северна Африка и Близкия Изток. „ТРАНСАТ“ АД пусна в експлоатация и VSAT мрежа на „ТРАНС ТЕЛЕКОМ“ ООД, компания, притежаваща лицензия за предоставяне на фиксирана гласова телефонна услуга. Използването на VSAT технологията ще даде възможност на „ТРАНС ТЕЛЕКОМ“ ООД да предоставя конкурентно качествени гласови услуги.

**Дял на приходите от неподвижни спътникови мрежи
(БТК АД спрямо останалите лицензирани оператори)**

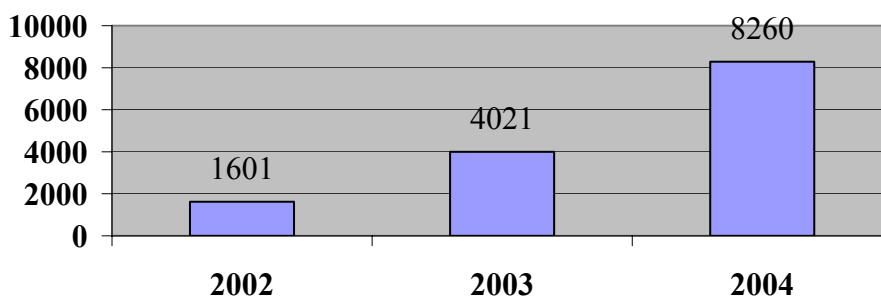

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 67

Обемът на пазарния сегмент от неподвижни спътникови мрежи през 2004 г. възлиза на 11,8 млн.лв. и е нараснал повече от 2 пъти за година. Относителният дял на приходите на БТК АД представлява едва 2% от общия обем: през годината се наблюдава прогресивно отнемане на пазарен дял от бившия монополист в рамките на този пазарен сегмент, като приходите на останалите оператори са с 85 % повече.

**Вложени инвестиции през 2002, 2003 и 2004г.
(в хил.лв.)**

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 68

Инвестициите, вложени в неподвижни спътникови системи през 2004 г. възлизат на 8,260 млн.лв. и запазват тенденцията на растеж: операторите са декларирали 2 пъти повече инвестирани средства. (фиг. 68)

VSAT мрежите позволяват изграждането на комуникационни мрежи за пренос на данни, аудио- и видео информация, включващи обекти и в най-трудно достъпните райони. Технологията дава богати възможности за осъществяване на диалогови приложения за обучение, контрол, файлови трансфери, видеоконференции и други мултимедийни приложения.

Предимствата на VSAT мрежите са многобройни, някои от които са:

- VSAT мрежата не използва кабелни трасета, която я прави независима при евентуални повреди, кражди на кабели, прекъсвания при строителни дейности;

- степента на развитие на комуникационната инфраструктура също не е фактор, който може да ограничи разгръщането на VSAT мрежата;
- по-ниски цени, в сравнение с традиционните комуникационни средства;
- VSAT мрежата предоставя на всяка клиентска подмрежа комуникационен канал, изцяло съобразен с нуждите на клиента;
- при VSAT мрежата отпада необходимостта от поддържане на отношенията и координиране с много и различни доставчици на комуникационни услуги в различните градове и региони;
- VSAT мрежите предоставят и високо ниво на сигурност и надеждност: гарантират работоспособност на системата не по-малко от 99,7% като значително превъзхождат по този показател кабелните мрежи; това, съчетано с последните достижения в областта на защитата информацията, осигурява необходимите степени на сигурност и надеждност на комуникациите.

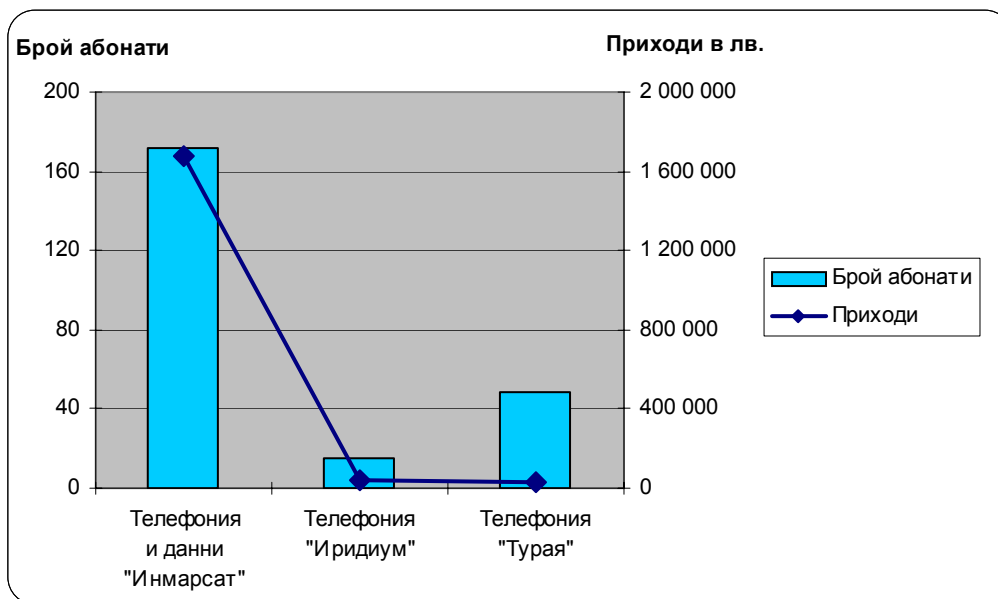
Може да се очаква, че обемът на този пазарен сегмент ще продължи да нараства през следващите години, с оглед утвърждаването на сателитните системи като алтернативна технология на съществуващите наземни кабелни и радио- мрежи и осигуряващи възможност за предоставяне на услуги с високо качество, гарантирана скорост и сигурност при предаването на данни.

7.1. ДОСТЪП ДО СПЪТНИКОВИ СИСТЕМИ

През 2004 г. КРС е издала едно удостоверение по Обща лицензия № 216 за предоставяне на далекосъобщителната услуга “достъп до спътникови системи”. Удостоверението е издадено на “СКОРТЕЛ” ООД – компания с утвърдени позиции в сферата на комуникациите у нас.

“СКОРТЕЛ” ООД предлага голям набор от продукти и услуги, свързани с комуникационния сектор. Продуктите включват мобилно, персонално и морско спътниково оборудване, радио- и навигационни прибори, оборудване за сателитен Интернет и мобилна спътникова телевизия. Компанията предлага на потребителите на българския телекомуникационен пазар достъп до услугите на “Инмарсат”, “Турая” и “Иридиум”. Далекосъобщителните услуги на фирмата, които са свързани с дейността ѝ по ОЛ № 216, включват гласова телефония, предаване на факс, достъп до Интернет, e-mail, трансфер на файлове, предаване на видео в режими store-and-forward или videostreaming, предаване на съобщения и GPS данни за навигация и управление на подвижни обекти; получаване на съобщение от SCADA системи или от охранителни системи и др. Достъпът до спътникови системи има редица предимства, свързани преди всичко с възможността услугите да се използват от различни географски точки с еднакво качество и профил на потребление, като осигуряват достъп в региони, където не са изградени фиксирани, кабелни или клетъчни мрежи. По същество тези услуги представляват алтернатива на класическите фиксирани и мобилните телефонни и факс услуги, преноса на данни и достъп до Интернет, но поради високите разходи на спътниково предаване и липсата на развит пазар у нас услугите не са популярни и засега удовлетворяват специфичните нужди само на определени бизнес клиенти.

По данни, постъпили в КРС, около 94% от приходите на “СКОРТЕЛ” ООД са от предоставяне на комуникационните услуги на “Инмарсат”, а останалите – от достъп до услугите на “Иридиум” и “Турая”. Броят на абонатите към 31.12.2004 г. е над 200. Разпределението по приходи и абонати според услугите на “СКОРТЕЛ” ООД е представено на фигурата по-долу:

Източник: КРС

Фиг. 69

За изминалата година фирмата е реализирала инвестиции за около 100 хил. лв. За 2005 г. се планират нови инвестиции, предимно от собствени средства. В бъдеще се очаква ролята на услугите по сателит в световен мащаб да се увеличи значително, като се има предвид тенденцията на конвергенция на мрежите и услугите и предимствата на сателитното предаване от гледна точка на международния роуминг и високоскоростния пренос на данни, независимо от териториалното разположение на потребителите. В нашата страна може да се очаква да бъдат лицензирани нови оператори, предлагащи достъп до спътникови системи.